

λοιπον περιουσίαν. Ἐν ὅμως καὶ ἡ πατρικὴ περιουσία δὲν ἦτον ἀρκετὴ διὰ τὴν προῖκα τῶν θηλυκῶν, τότε ἦτον εἰς χρέος τὰ ἀρσενικά νὰ βοηθῶσι τὸ κατὰ δύναμιν καὶ ἐξ ἰδίων τῶν διὰ τὴν ὑπανδρείαν τῶν θηλυκῶν ὡς ἀδύνατα μέρη. Ἐν ὅμως οἱ γονεῖς, ἀφοῦ ὑπανδρεύσωσι ὅλα τὰ θηλυκὰ ἀποθάνωσι χωρὶς διαθήκην, τότε τὰ ἀρσενικά μοιράζωσι τὴν ἐπίλοιπον περιουσίαν, χωρὶς νὰ πειράζονται πλέον ἀπὸ τὰ θηλυκὰ, τὸ δὲ χρέος τοῦ πατρὸς εἶναι εἰς βάρος τῶν ἀρσενικῶν, ὅσαι δὲ ζημίαι καὶ κέρδη ἤθελον ἀκολουθήσει μετὰ τὴν ὑπανδρείαν τῶν θηλυκῶν, αὐτὰ μένουσιν πάντοτε εἰς λογαριασμὸν τῶν ἀρσενικῶν· ἡ δὲ τριμερὴς κατὰ τὸν Ἀρμενόπουλον.

Δ' — Περὶ τοῦ τρόπου καὶ τάξεως τῶν προικοσυμφώνων καὶ προικοπαραδόσεων.

Ὅσα κινητὰ καὶ ἀκίνητα καὶ μετρητὰ γραφθοῦν ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς εἰς τὰ προικοσύμφωνα, ὅταν εἶναι τακτικά, δίδονται ὅλα ἀνελλιπῶς. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ τακτικὸν καὶ τὸ ἄτακτον τῶν προικοσυμφώνων καὶ προικοπαραδόσεων δὲν δύναται ἡ δημογεροντία νὰ τὸ παραστήσῃ γενικῶς εἰς τὸ Δικαστήριον, χωρὶς νὰ ὑποπέσῃ εἰς σφάλμα διὰ τὸ ἀνώμαλον, διὰ τοῦτο γνωμοδοτεῖ νὰ ἐξετάζεται πρῶτον ἀπὸ τὴν δημογεροντίαν καὶ ἐπομένως ἀπὸ τὰς ἐξετάσεις αὐτῆς, νὰ πληροφορεῖται τὸ Σ. Δικαστήριον.

Ε' — . . . Ὅσον διὰ τὰ θαλασσιὰ συμβόλαια καὶ κρισολογίας, ὅλα συνηθίζουσιν νὰ γίνωνται κατὰ τὸ ἦθος τῆς Ὑδρας. Ὅσον δὲ διὰ τῆς ξηρᾶς συμβόλαια, εἰ μὲν ἔχῃ ὁ χρεωφειλέτης μετρητά, πληρώνεται τὸ χρέος μετὰ τοῦ νενομισμένου τόκου, εἰ δὲ δὲν ἔχῃ μετρητά, τότε ἐκτίθενται εἰς δημοπρασίαν τὰ ὑποστατικά του μὲ διωρισμένους ἐκτιμητὰς ἀπὸ τὴν δημογεροντίαν, διὰ νὰ μὴν γίνεσθαι καμμία κατάχρησις εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ πολίτου, ἐκπίπτουσας τὸ διάφορον. Ἐν ὅμως καὶ δὲν φθάσῃ ἡ περιουσία τοῦ πολίτου εἰς τελείαν ἐξόφλησιν τοῦ χρέους, τότε γίνεται ἀναλογία μεταξὺ τῶν δανειστῶν ἀπὸ τὴν συναχθεῖσαν ἐκτίμησιν τῆς περιουσίας, ἡ δὲ προῖκα τῆς γυναικὸς δὲν ἐνέχεται παντάπασιν εἰς τὸ χρέος τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ εἶναι πάντοτε ἐδική της.

Σ' — . . . α) Περὶ τῶν ἐμπορικῶν, αἱ συμφωνίαι τῶν ἐμπόρων μας ἐγίνοντο καὶ διὰ λόγου καὶ ἐγγράφων. Διὰ λόγον μὲν, ὅταν δύο σύντροφοι ἐσυμφωνοῦσαν ἢ μόνοι των, ἢ ἐμπροσθεν δύο μαρτύρων καὶ ἤνοιγαν ἐργαστήριον ἢ ἐμπόριον, καὶ ἐὰν δὲν ἐσυμφωνοῦσαν εἰς τὸ τέλος τὴν συντροφίαν των, διὰ νὰ ἐξοφληθοῦν, ἐσυμβιβάζοντο διὰ τῆς τοπικῆς δημογεροντίας. Τὰ δὲ ἐγγράφα ἐσυνήθιζον νὰ γίνωνται μεταξὺ δύο συντροφευομένων, πότε μὲν ἀμάστιχα καὶ πότε διὰ μαρτύρων, δυνάμει τῶν ὁποίων, ὅταν ἔμενον ἀσύμφωνοι, ἐθεωροῦσεν ἡ τοπικὴ καγγελαρία τὴν διαφορὰν των. β) Περὶ μὲν τῶν γεωργικῶν συμφωνιῶν ἐγίνοντο κατὰ τὸν Ἀρμενόπουλον. γ) Περὶ δὲ τῶν ναυτικῶν συμφωνιῶν ἐσυνήθιζον οὕτως : εἰς μὲν τὴν σκάφην τῶν πλοίων ἐγίνοντο ἐγγράφα μεταξὺ τῶν παρτζινεβέλων καὶ πλοίαρχων διὰ τὰ ἀναλογοῦντα ἐκάστῳ μερίδι . . . κατὰ τὰ ὁποῖα ἐκρισολογοῦντο. Τὰ δὲ κεφάλαια ἐδίδοντο εἰς τὸν πλοίαρχον κοινῶς μὲν διὰ λόγον καὶ σπανίως δι' ἐγγράφων. Καὶ τελειωθέντος τοῦ ταξειδίου, ἐδίδοντο ἀμέσως αὐτὰ τὰ κεφάλαια μὲ τὰ διάφορά των, κατὰ τὰ κέρδη ὅπου ἤθελε δείξει τὸ ἐμπόριον . . .».

803

1829. Ἐγγραφον, 2 Μαΐου, Δημογερόντων Σαλαμίνοϛ,

εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 27 ἐγκυκλίου, ἐν 48, σ. 16. Πρβλ. ἀνωτέρω ἀριθ. 800.

«Α' — Ὅστις ἤξευρε γράμματα ὅπου ἡ περίστασις τὸν παρουσίαζεν ἐμπροσθεν τοῦ πω-

λοῦντος καὶ ἀγοράζοντος, ἔγραφε τὰ πωλητήρια πρὸ τῆς ἀποστασίας μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1828, ἔκτοτε δὲ ἕως τῆς σήμερον παρουσιαζόμενοι εἰς τὴν δημογεροντίαν τινὲς πωληταὶ ἐπικυρώνουσι τὸ πωλητήριο καὶ ὁ παρατυχὼν ὑπογράφεται ὡς μάρτυς.

Β' — Αἱ διαθήκαι μέχρι τοῦδε ἐγράφοντο ἀπὸ τὸν τυχόντα, ἐμαρτυροῦντο δὲ παρὰ τῶν προκρίτων.

Γ' — Τὰ ἀρσενικὰ τέκνα μόνον ἕως τῶρα ἐκληρονόμουν ἀναλαμβάνοντα τυχὸν καὶ τὸ πατρικὸν χρέος, τὰ δὲ θηλυκὰ περιορίζοντο εἰς μόνην τὴν προῖκα. Ἄν δέ τις ἤθελε μείνῃ ἀνύπανδρος, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς των, τὰ ἀρσενικὰ ἦσαν εἰς χρέος νὰ τὴν ὑπανδρεύσουν. Εἰς ἔλλειπιν τέκνον, ἐκληρονόμουν οἱ συγγενεῖς.

Δ' — Ὁ τῆς ἐνορίας τῆς νεονύμφου ἐφημέριος, ὁ πατήρ του καὶ δύο ἢ καὶ τρεῖς τῶν συγγενῶν τῆς νύμφης, ὁ δὲ ρηθεὶς ἐφημέριος κατέγραφε τὴν προῖκα αὐτῆς, ἣτις ἐμαρτυρεῖτο μὲν παρὰ πάντων τῶν ἐκεῖ παρευρεθέντων, αὐτοψία ὅμως εἰς τὴν καταγεγραφομένην προῖκα . . . δὲν ἐγίνετο.

Ε' — Ὁ ἐν ξηρᾷ δανείζων ἕως τὴν ἀρχὴν τῆς ἀποστασίας, ἐδάνειζε μὲ ἰδιαίτεραν ὁμολογίαν πρὸς 20 % τὸν χρόνον. Ἐσυνείθιζον ὅμως νὰ δανείζωσι καὶ χωρὶς ὁμολογίας, γράφοντες μόνον εἰς τὸ κατάστιχόν των ὅσα ἐδάνειζον· τοῦτο ἐπικρατεῖ μέχρι τῆς σήμερον. Ὁ τόκος ἦτον διαφόρου ποσότητος, ὅπως ἤθελε συμφωνηθῇ. Ὁ ἐν θαλάσῃ δανειζόμενος δίδει πρὸς 5 % τὸ ταξείδιον Σύρας (ρίζικα τῆς θαλάσσης), σίγουρα δὲ πρὸς 2, 1/2 % διὰ τὸ ἴδιον ταξείδι. Αὐτὰ τὰ δάνεια σημειώνονται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς τὰ κατάστιχα μόνον . . .

Σ' — Εἶναι συνήθεια νὰ προπωλεῖται ρητίνη κατὰ διαφόρους συμφωνίας καὶ ἐποχάς . . . Ἡ ἐνταῦθα γεωργία δὲν εἶναι ἀξιόλογος . . . ».

804

1829. Ἐγγραφον, ἀπὸ 16 Σεπτ., Ὑπουργείου Δικαιοσύνης πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ κατὰ τὴν Κ ά τ ω Μ ε σ σ η ν ί α ν πρωτοκλήτου δικαστηρίου Γ. Σκαλίδην,
ἐν 355, σ. 479.

(Ἐπὶ πληροφορίας περὶ τοῦ δικαστοῦ τούτου, ὅτι προεκάλεσε συλλογὴν τῶν ἐθίμων τῆς ἐπαρχίας του διὰ τοῦ μ. Βαρνάτας) « . . . τὸ χρέος τοῦ δικαστοῦ εἶναι νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόδειξιν ἐθίμου, πὺν προβάλλεται. Οὔτε ἔχεις, οὔτε ἔλαβες τὴν ἄδειαν νὰ συνάξῃς τὰ ἔθιμα τῆς ἐπαρχίας σου δι' ὅλα τὰ μέρη τοῦ πολιτικοῦ κώδικος . . . ».

805

1830. Ἐγκύκλιος περὶ ἐ θ ί μ ω ν, 15 Δεκεμβρίου,
ἐν 355, σ. 489.

« . . . Γνωρίζει ἡ Γραμματεία ὅτι εἰς τὴν Σπάρτην τὸ ἐγκλημα τοῦ φόνου δὲν ἐθεωρεῖτο κατὰ τὸ παρελθόν, εἰ μὴ κατὰ τὴν ζημίαν, τὴν ὁποίαν ἐπροξέει εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ φονευθέντος· καὶ διὰ τοῦτο συνήθεια νὰ συνδιαλλάττωνται τὰ μέρη, διὰ χρημάτων καὶ ἐνίοτε νὰ συμφωνῇται φόνος ἀντὶ φόνον. Δὲν νομίζει, ὅτι οὐδεὶς εἰς τὸ ἐξῆς θέλει αἰτιολογήσει ἁμάρτημα τοιοῦτον, ἐπιστηριζόμενον εἰς συμφωνίας τοιαύτας ».

